

Interview met Emma Strating over haar onderzoek naar Student Voice

“Leerlingen lijken niet meer gemotiveerd”

“Mijn leerlingen consumeren vooral, maar zijn niet actief aanwezig in mijn lessen”

Voorbeelden van uitspraken die Emma Strating in haar tijd als Engels docent veelvuldig hoorde en wat zij ook zelf heeft ervaren. Emma heeft aan den lijven ondervonden dat docenten hard werken om hun leerlingen meer te motiveren en hierbij zoeken naar de juiste strategieën. Dat de motivatie van leerlingen al jaren afneemt, is ook geconstateerd door de inspectie van onderwijs. Maar hoe krijgen we leerlingen dan wel gemotiveerd? En weten leerlingen dat zelf niet het best?

Student voice moedigt leerlingen aan om hun stem te laten horen en daarmee invloed te hebben op hun eigen onderwijs. Hoe dat eruit kan zien in de lessen en wat voor effecten dat heeft voor de leermotivatie van leerlingen, dat onderzoekt Emma samen met docenten in de praktijk.

Naast de benodigde praktijkervaring als docent en onderzoeker in het voortgezet onderwijs, heeft Emma ook een internationale academische achtergrond als klinisch linguïst en heeft zij onderzoek gedaan naar welke neurologische processen te grondslag liggen aan taalveroudering.

1. Hoe heb je het onderzoek tot nu toe ervaren?

Ik heb ontzettend genoten van het onderzoek tot nu toe. Doordat het praktijkgericht onderzoek is en we dat samen met de praktijk doen, zie je gelijk wat student voice aanpakken doen met de leerlingen en docenten. Je krijgt gelijk terugkoppeling op dat wat je onderzoekt. De docenten in het project zijn zo enthousiast en actief bezig geweest met het ontwikkelen en aanscherpen van deze aanpakken in hun lessen. Dat enthousiasme is enorm aanstekelijk en heeft me constant aangemoedigd om snel de resultaten te analyseren zodat ik die snel kon teruggeven. Wat het ook extra bijzonder maakt, is dat we niet alleen van leerlingen positieve verhalen hoorde, maar ook van docenten die soms zelfs benoemen dat ze meer plezier in het beroep ervaren. Dan voel je toch wel weer extra waar je het voor doet.

2. Wat is je het meest bijgebleven uit de gesprekken met docenten en leerlingen?

Het eerste waar ik aan moet denken, is een docent die bij aanvang aan gaf wel te observeren dat leerlingen vooral consumeerde, maar niet de handvatten had om het anders te doen. Zij gaf aan dat ze door het project anders is gaan lesgeven, minder controlerend. Haar leerlingen viel binnen het eerste jaar al op dat de docent anders is gaan lesgeven, en dat zij zelf “verantwoordelijker en serieuzer” zijn geworden.

Het tweede waar ik aan moet denken, zijn de ervaringen van de docenten en de gesprekken met leerlingen waaruit bleek dat student voice niet altijd motiveert om actiever in de lessen mee te doen. Gelukkig hebben we wel kunnen destilleren in welke omstandigheden het leerlingen wél motiveert en geven deze resultaten een genuanceerder beeld die in de praktijk goed ingezet kan worden.

3. Wat is het meest opvallende resultaat dat je hebt gevonden?

Wat ik zelf wel een interessante vond, was dat leerlingen vooral veel student voice ervaarden en tegelijkertijd ook vooral student voice wilde op de meer praktische zaken, zoals met wie zij samenwerken. Uit het onderzoek bleek echter dat het effectiever is voor hun leermotivatie als zij inspraak hebben op de meer cognitieve en inhoudelijke zaken, zoals wat zij leren. Daar zit een discrepantie.

Wat ook uit de resultaten bleek, en voor veel docenten uit het project een open deur is, is dat student voice niet een tegenstelling is met het geven van structuur. Leerlingen gaven duidelijk aan dat structuur

nodig is en ondersteund bij student voice. Zo gaven leerlingen aan het fijn te vinden zelf een keuze te mogen maken in welke opdrachten ze maakten, maar wel gecontroleerd wilden worden of ze zich hielden aan hun eigen keuzes en of die keuze wel de juiste was. Niet eens zozeer omdat ze gecontroleerd wilde worden, maar ook omdat ze wilde laten zien wat ze hadden gedaan en controle wilde of hun keuzes wel de juiste waren. Dat kan ik mij ook voorstellen, het is best een grote stap om keuzes te mogen maken als je daar nog niet zoveel ervaring mee hebt en niet zeker weet wat de juiste keuze is.

4. Waar ben je tegen aan gelopen?

We hebben in het project ontzettend veel data verzameld. Met docenten kwamen we vier keer per jaar bij elkaar om kennis, ervaringen en inzichten uit te wisselen. Ik vond het, en vind het nog steeds, heel erg moeilijk om de balans te vinden tussen goed onderzoek doen en snel resultaten terugkoppelen. Onderzoek doen kost helaas veel tijd waar de praktijk veel sneller gaat. Ik had de docenten wel graag sneller terug willen geven wat de resultaten van de analyses zijn zodat ze dat konden meenemen bij het verfijnen van hun aanpakken.

5. Wat hoop je voor het verdere verloop van Student Voice in je onderzoek?

Ik hoop dat de positieve ervaringen van docenten ook binnen hun scholen gaan leven en er een ripple-effect gaat ontstaan, waardoor er meer docenten met student voice gaan werken. Als onze onderzoeksresultaten de praktijk daarmee verder kunnen helpen, is mijn missie geslaagd!